

Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs

Consultatie Leidraad Wwft

Uw Excellentie,

Namens de Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs (hierna: “**VV&A**”) willen wij graag van de gelegenheid gebruikmaken om kort te reageren naar aanleiding van het consultatiedocument ‘Leidraad Wwft’

1. Inleiding

De bestrijding van witwassen heeft in de afgelopen periode veel aandacht gekregen en het toezicht op de naleving van de desbetreffende wetgeving – Wwft en Sw – is geïntensiveerd. Het aantal onderzoeken door toezichthouders ten aanzien van de naleving van deze anti-witwasregelgeving is fors toegenomen.

Daarnaast zijn de kosten voor instellingen ter naleving van anti-witwasregelgeving toegenomen en is de reputatieschade van een instelling die deze wetgeving niet nageleefd, niet meer te onderschatten. Het is daarom in ieders belang dat (i) de reikwijdte en (ii) de inhoud van de wettelijke normen die nageleefd moeten worden, voldoende duidelijk zijn.

Onze vereniging is daarom voorstander van een – op de praktijk gerichte - leidraad ten aanzien van de Wwft en Sw die bij voorkeur voorzien is van concrete voorbeelden van *do's and don'ts*. Dat biedt instellingen die deze wetgeving moeten naleven concrete *guidance*.

Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs

2. Aanbevelingen

VV&A wil graag een aantal voor de praktijk relevante situaties onder uw aandacht brengen met het verzoek om deze situaties te adresseren in de herziene, geactualiseerde leidraad.

Afgeleide identificatie depotbank

- (i) De in juli 2018 herziene Wwft kent niet langer met zoveel woorden de mogelijkheid om van afgeleide identificatie gebruik te maken. Wel blijkt uit de parlementaire geschiedenis bij de implementatie vierde anti-witwasrichtlijn dat afgeleide identificatie nog steeds is toegestaan:

“Zoals in het voorgaande is toegelicht, biedt de Wwft instellingen de mogelijkheid om, onder voorwaarden, een zakelijke relatie aan te gaan met een cliënt op basis van het cliëntenonderzoek dat door een andere Wwft-instelling is uitgevoerd (voetnoot: artikel 5 Wwft). Deze mogelijkheid blijft met het onderhavige wetsvoorstel in stand. Daarbij blijft het uitgangspunt dat de Wwft-instelling steeds zelf verantwoordelijk is voor de identificatie van de cliënt en de verificatie van diens identiteit.” (Tweede Kamer, vergaderjaar 2017–2018, 34 808, nr. 6)

Voor beleggingsondernemingen (niet zijnde banken) die beleggingsdiensten verlenen geldt dat cliënten hun gelden en financiële instrumenten aanhouden bij een zogenaamde depotbank. Deze depotbank is eveneens onderworpen aan de Wwft, waaronder de verplichting tot het verrichten van een cliëntenonderzoek. Om beleggingsdiensten te kunnen verlenen zullen cliënten van beleggingsondernemingen in de regel een geld- en effectenrekening moeten openen bij een depotbank en de screening van de depotbank moeten doorlopen (customer due diligence ingevolge de Wft en het cliëntenonderzoek ingevolge de Wwft).

Het zou de aanbeveling verdienen om in de leidraad aan te geven dat beleggingsondernemingen in beginsel mogen vertrouwen op het cliëntenonderzoek dat door de desbetreffende depotbank is verricht. Vermeden dient te worden dat zowel de beleggingsonderneming als de depotbank tegelijkertijd dezelfde persoon moeten identificeren en verifiëren. Een ‘dubbele’ toets heeft geen reële toegevoegde waarde.

Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs

Monitoring

- (ii) In het verlengde van het voorgaande zou dienen te gelden dat beleggingsondernemingen geacht worden te hebben voldaan aan de verplichting tot het doen van (doorlopende) monitoring van cliënten en hun transacties, nu deze monitoring reeds door depotbanken wordt verricht. Dat geldt in het bijzonder voor transacties aangezien de transacties verlopen door de boeken van de depotbank en niet de beleggingsonderneming.

Verificatie

- (iii) De plicht tot verificatie is onder andere nageleefd indien uit het dossier van de beleggingsonderneming blijkt dat een medewerker van die beleggingsonderneming de cliënt *face to face* heeft gezien. Daarvoor is niet vereist dat zich in het dossier een kopie van het identiteitsbewijs van de cliënt bevindt, voorzien van een (i) handtekening en (ii) naam van de medewerker die de cliënt heeft geverifieerd, inclusief (iii) de datum waarop dat is geschied.

Opleidingen

- (iv) De AFM – maar ook DNB – is soms kritisch ten aanzien van de wijze waarop financiële ondernemingen opvolging geven aan het bepaalde in artikel 35 Wwft (de verplichting om personeel op te leiden en te trainen).

Geaccrediteerde trainingen en opleidingen zijn er echter niet – in tegenstelling tot de DSI accreditatie in het kader van de ESMA richtsnoeren voor vakbekwaamheid – zodat het voor beleggingsondernemingen (die vaak niet intern cursussen kunnen laten verzorgen) niet altijd goed mogelijk is om te beoordelen welke opleidingen in de ogen van toezichthouders toereikend zijn om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen. De invoering van een accreditatiesysteem zou uitkomst bieden. Het Ministerie zou een dergelijk initiatief kunnen ondersteunen en toezichthouders kunnen aansporen om het gesprek hierover met de branche aan te gaan.

3. Proportionaliteit

Een groot deel van de financiële ondernemingen die zich dienen te houden aan de anti-witwasregelgeving, zijn MKB-ondernemingen. MKB-ondernemingen hebben in tegenstelling tot grote instellingen niet de beschikking over enorme budgetten, *state of the art software* of gespecialiseerd personeel die in staat is om zich fulltime met de implementatie van de benodigde beheersmaatregelen in de interne organisatie, bezig te houden.

Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs

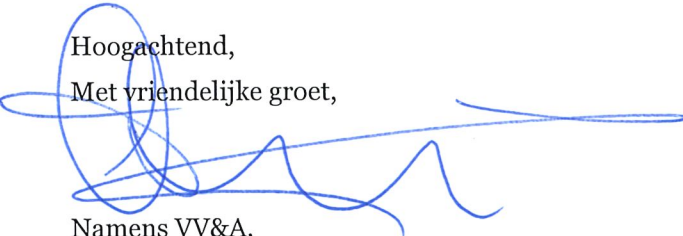
Bij de beoordeling van de wijze waarop door beleggingsondernemingen die geen bankvergunning hebben de Wwft en de Sw nageleefd wordt, is het van belang om rekening te houden met de omvang van de desbetreffende instelling.

Bovendien is het van belang om rekening te houden met de aard van de dienstverlening. Zoals aangegeven, is het voor cliënten niet mogelijk om bij beleggingsondernemingen gelden of financiële instrumenten aan te houden. Op grond van de regels van vermogensscheiding dienen cliënten van beleggingsondernemingen hun gelden en financiële instrumenten immers aan te houden bij banken.

De bovenstaande aanbevelingen zijn mede gedaan om concrete uitvoering te geven aan het proportionaliteitsbeginsel en om te voorkomen dat dit beginsel wel in woorden wordt beleden maar niet zijn neerslag krijgt in de dagelijks praktijk. Afgezien daarvan ziet VV&A graag in algemene zin in de leidraad opgenomen dat toezichthouders het proportionaliteitsbeginsel in de praktijk dienen toe te passen en te respecteren.

VV&A is gaarne bereid om haar aanbevelingen nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Met vriendelijke groet,

Namens VV&A,
T.F.C. Andringa
(voorzitter VV&A)